

Januari (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Oudjaarsdag is een goed moment om alle vrijwillig(st)ers en andere betrokkenen bij de vrouwenbibliotheek van harte te bedanken voor hun inzet en bijdrage gedurende het afgelopen jaar. Het wordt misschien saai, maar Jonna, ik ben ook nu weer heel blij met jouw werk en jou als steun en toeverlaat: het werk aan de website, het samen met Eline en Ingrid afronden van de catalogus, het samen met Rianne dragen van de poëziegroep, de vrijwilligersdag etc. Eline, Ingrid en Rianne, jullie ook veel dank!

✘ Recensies van kortgeleden verschenen boeken maken (gelukkig) nog steeds een belangrijk deel van de website uit. Ook dit jaar hebben een flink aantal recensenten hieraan bijgedragen. Sommigen doen het al jaren, anderen zijn net begonnen, sommigen schrijven er een per maand, anderen een per jaar. Dankzij jullie krijgen de boeken aandacht, kunnen belangstellenden kijken of een titel hen aanspreekt en de bibliotheek is blij met de recensie-exemplaren van verschillende uitgevers. Dus dank je wel Anneke, Bart, Elsje, Esther, Fieke, Frederika, Hannah, Ine, Jonna, Kimberly, Kyra, Laura, Lia, Machteld, Olaf, Pien en Reshma!

Aan iedereen, lezer, leenster/lener, vrijwillig(st)er, belangstellende een mooi en inspirerend nieuw (boeken)jaar gewenst!

Het *Jaar van het boek* is vrijwel voorbij: een jaar waarin middels allerlei activiteiten de waarde en het mooie, leuke en belangrijke van boeken extra werd benadrukt. Trouw noemt het resultaat een rijk boekenjaar. De website van '2016 - jaar van het boek' meldt dat het jaar nog niet helemaal is afgelopen.

Komend jaar wordt nog een Schrijversbos geopend en de vernieuwde bibliotheek op Schiphol. In het voorjaar komt er een nieuwe en grotere versie van de wereldwijd

unieke **Airport Library**. Schiphol profileert zich niet als een gewone luchthaven maar als een AirportCity, met alle voorzieningen van een grote stad. Vanuit de gedachte dat een stad ook een bibliotheek heeft, is een vertegenwoordiging van de Nederlandse openbare bibliotheken in 2006 gestart met het ontwikkelen van

ideeën voor een bibliotheek op Schiphol. Omdat passagiers van intercontinentale vluchten soms lang moeten wachten op hun (vervolg)vlucht, wil men hen een verrassende en inspirerende manier bieden om hun wachttijd te besteden, en tegelijkertijd de Nederlandse cultuur op een aantrekkelijke manier te presenteren, hoogtepunten op het gebied van Nederlandse architectuur, beeldende kunst, vormgeving, mode en geschiedenis. Airport Library wordt een verblijfsbibliotheek voor ter plaatse lezen, kijken en luisteren. Misschien leuk om eens te gaan kijken als je op reis gaat.

In januari komen de **Schwob leesclubs** voor het eerst naar Amsterdam. Op zondagmiddag 17 januari zijn er in verschillende boekhandels leesclub-bijeenkomsten voor de tien mooiste en bijzondere literaire herontdekkingen van

2017. Sinds 2014 werken 10 uitgeverijen samen om elk half jaar een tiental moderne klassiekers uit alle windstreken te (laten) vertalen en uit te geven. Klassiekers, must-reads uit de 20e eeuw, die om verschillende redenen nooit eerder in het Nederlands zijn verschenen, of al lang niet meer verkrijgbaar waren. De bijeenkomsten zullen geleid worden door schrijvers en critici (ambassadeurs), en na afloop is er het *Schwobfest*, een feestelijke borrel in het Volkshotel waarbij alle ambassadeurs in vijf minuten een pleidooi voor hun boek zullen houden. Deze winter zijn er van de 10 Schwob-boeken drie

geschreven door een vrouw:

- Angela Rohr (1890-1985, Rusland) maakte deel uit van de Dada-beweging in Zürich. Daar ontmoette ze Lenin en raakte ze bevriend met Rainer Maria Rilke. In 1925 vestigde ze zich met haar echtgenoot in Moskou. Ze werd in 1941 gearresteerd en tot vijf jaar goelag veroordeeld, gevolgd door een verbanning. Ze werd in 1957 gerehabiliteerd en keerde terug naar Moskou. **Kamp** is haar autobiografische roman, die een genadeloos portret toont van het goelagsysteem, waarin sommigen ondanks alles hun menselijkheid wisten te behouden. Postuum verscheen ook *Der Vogel*, een opzienbarende verzameling van verhalen en reportages.

- **De jaren** is de op één na laatste roman van Virginia Woolf (1882-1942, Engeland). Hierin verweeft ze in een serie schetsen, van 1880 tot de jaren dertig, de geschiedenis van de familie Pargiter met gebeurtenissen uit de wereldgeschiedenis: de Boerenoorlog, de Eerste Wereldoorlog, de suffragettebeweging, de Ierse kwestie, India en het kolonialisme, de benzinemotor die het paard verdrong, elektrisch licht dat de gaslamp verving, de avant-garde en de nieuwe atoomtheorie. Het is een prachtig geschreven reeks portretten van een familie, tegen de achtergrond van een samenleving die je voor je ogen ziet veranderen.

- De romans van Edna Ferber (1885-1968, Amerika) kennen vaak sterke vrouwelijke personages. In **Het purperen land** is dat Selina, een jonge onderwijzeres, die een vrijzinnige en culturele opvoeding heeft gehad. Na de dood van haar man moet ze de boerderij draaiende zien te houden en voor haar zontje zorgen. Dat doet ze op ambitieuze wijze in de conservatieve gemeenschap van Nederlandse immigranten in de buurt van Chicago. Het is haar levensdoel om het intellectuele leven dat ze zelf had willen leiden voor haar zoon mogelijk te maken. Edna Ferber haalde haar inspiratie voor dit boek uit het leven van Antje Paarlberg.

Meer info: <http://nl.schwob-books.eu/actie/live/index.php?p=55>

Onlangs uitgebrachte titels

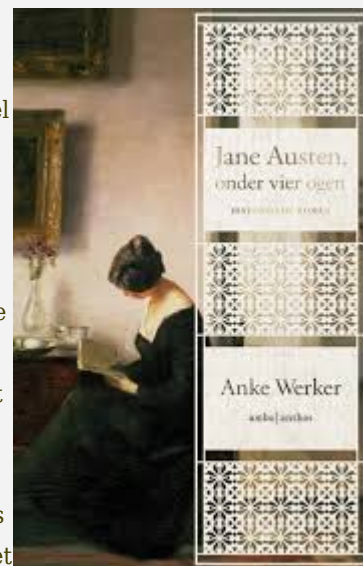
- Na zes door anderen geïncsceneerde biografieën blikt de van oorsprong Joegoslavische Marina Abramovic nu zelf terug op haar leven in **Walk Through Walls**. Ze maakt al 50 jaar baanbrekende en spraakmakende kunst, m.n.

performancewerken waarbij ze haar fysieke en/of mentale uithoudingsvermogen op de proef stelt. Een aantal van die werken zijn alom bekend geworden, zoals samen met haar toenmalige partner Ulay 'de kus - ofwel Breathing out', de deuropening waarbij bezoekers tussen hun naakte lichamen door moesten lopen, hun wandeling over de Chinese muur - allebei aan een ander eind begonnen. In 2010 wijdde het Moma (New York) een uitgebreid retrospectief aan haar, *Marina Abramovic, the artist is present*, met een nieuwe performance waarbij ze dagelijks uren stil op een stoel zat en bezoekers tegenover haar konden plaats nemen en haar recht in de ogen kijken. Het doorstaan van langdurige lichamelijke pijn was onderdeel van haar werk. De autobiografie, inmiddels ook in het Nederlands vertaald -maar met een Engelse titel-, kwam begin december uit tijdens het 'feestje' van haar 70e verjaardag in het New Yorkse Guggenheimmuseum. In de Volkskrant een leuk artikel

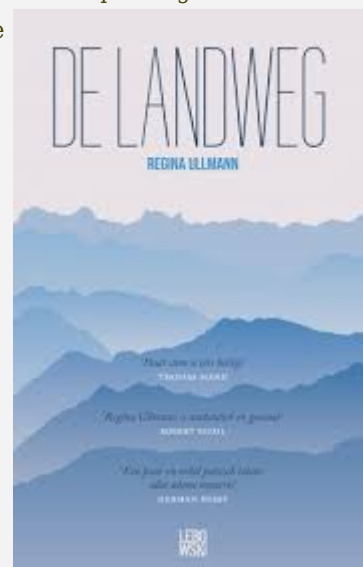
966/

- **Jane Austen, onder vier ogen** is de debuutroman, een historische roman, van Anke Werker. Jane Austen (1775-1817) is nog altijd een van de meest gelezen en geliefde Engelse schrijvers. Over haar persoonlijke leven is echter weinig bekend. Het grootste deel van haar brieven werd verbrand door haar oudere zus Cassandra. Dit gegeven gebruikt Anke Werker als startpunt voor de roman, het jaar 1809, wanneer Jane, Cassandra, hun moeder en vriendin Martha verhuizen naar Hampshire. De schrijfcarrière van Jane neemt er een hoge vlucht. Fictieve dagboekfragmenten van Jane worden afgewisseld met terugblikken van Cassandra in 1843, en bieden een kijk in het leven van vrouwen in de 19e eeuw.

- De Spaanse schrijfster *Almudena Grandes* is bij ons niet zo bekend. In haar moederland wordt ze evenwel zeer gewaardeerd. Ze schrijft prachtig en is sociaal zeer geëngageerd, wat geresulteerd heeft in meerdere romans tegen de achtergrond van de Spaanse burgeroorlog en het Franco-regime, een periode waar lang over gezwezen is. **Kleine helden** is haar nieuwste boek met een ontroerend portret van de gewone burger die het moeilijk heeft in de huidige crisis. In een Madrileense volksbuurt dragen mensen van allerlei pluimage de gevolgen ervan, hoewel ze de crisis niet hebben veroorzaakt, en zoeken ze oplossingen.

- *Regina Ullmann* (1884-1961) is een van de belangrijkste schrijfsters die Zwitserland heeft gekend. Ze debuteerde in 1910, maar verwierf bekendheid met haar eerste verhalenbundel **De landweg** uit 1921, mede dankzij de hulp van Rainer Maria Rilke. De verhalen zijn nu in het Nederlands vertaald en spelen zich grotendeels af op het Zwitserse platteland aan het begin van de twintigste eeuw, een tijdperk waarin het archaische en het moderne samenkomen. Regina Ullmann laat haar personages worstelen in een onheilspellende wereld waar de dood, eenzaamheid en fragiele schoonheid alomtegenwoordig zijn. Ze is een goede observator van de kwetsbare mens.

- **De vrouw die** is de debuutroman van filosofe en columniste *Simone van Saarloos*. Menigeen heeft haar vorige jaar leren kennen als jongste zomergast ooit. In haar roman is ze even ambitieus als in haar columns en essays en schrijft ze belangrijke thema's als maakbaarheid, invloed en 'creatie-terrorisme'. Hoe verwerf je invloed en waarom zou je die eigenlijk willen? Ze stelt deze vragen aan de hand van een verhaal over een ijverige moleculair biologe die door haar baas drie maanden met verlof wordt gestuurd als ze de marathon in New York wil gaan lopen.

- Van Rachel Cusk zijn in november gelijktijdig twee romans in het Nederlands verschenen, **Contouren** en **Transit**. In beide romans speelt een schrijfster de hoofdrol. In **Contouren** reist een schrijfster naar Athene om er enkele dagen een schrijfcursus te

geven. Zonder veel van haar eigen zielenroerselen prijs te geven, doet ze verslag van de gesprekken die ze voert met mensen die ze tijdens haar verblijf ontmoet: de man naast haar in het vliegtuig, enkele Griekse vrienden en bekenden, een dichteres, een gastdocent, de cursisten van de zomeracademie. Zij vertellen over hun angsten, verlangens en mislukkingen waardoor steeds intrigerender de schrijfster zelf zichtbaar wordt. In *Transit* verhuist een schrijfster, nadat haar huwelijk uiteen is gevallen, met haar kinderen naar Londen. Deze verhuizing versnelt een aantal veranderingen – persoonlijk, artistiek en alledaags – en gaandeweg probeert ze een nieuwe realiteit voor zichzelf en haar kinderen te creëren. In de stad wordt ze geconfronteerd met een manier van leven die ze tot

die tijd heeft kunnen vermijden, maar ook met vragen over kwetsbaarheid en macht, de dood en nieuwe kansen. Het leidt tot een gevecht om zichzelf weer te verbinden met het leven.

– **Noodweer** van *Marijke Schermer* gaat over een 40-jarige vrouw, 12 jaar na de verkrachting waarvan zij slachtoffer was. Ze heeft altijd gewild dat die gebeurtenis geen sporen zou achterlaten die haar verdere leven en geluk in de weg zouden zitten. Nu moet ze constateren dat dat niet is gelukt en dat het verzwijgen zich tegen haar keert. Maar hoe kan het haar man nog vertellen? Tegelijkertijd met haar worsteling begint door hevige regenval het water rond hun buitendijkse huis te stijgen. Als lezer word je meegevoerd in de gevoelens en strijd van Emilia.

– **De gin kast** van de Amerikaanse *Leslie Jamison* gaat over Tilly, een verloren ziel. Ze verliet haar ouderlijk huis voordat ze echt volwassen was en ging op zoek naar het echte leven. Ze belandde echter in de holle onderwereld van Nevada, waar ze alleen maar slechte gewoontes opdeed. Ze sloeg zich bijna dertig jaar zonder familie door het leven, om ten slotte in een woonwagen aan de rand van de woestijn te belanden, met een stevige

alcoholverslaving. Op een dag staat haar nichtje Stella op de stoep, die op haar manier een leven van lege beloftes heeft geleid in New York. Hoewel Stella op het eerste gezicht een redder in nood lijkt, blijken beide vrouwen aan de afgrond te wankelen. *De gin-kast* legt de vreemde, krachtige intimiteit, die tussen hen ontstaat, bloot.

– Hoogleraar financiële geografie *Ewald Engelen* schreef een pamflet over het moderne feminisme, **De mythe van de gemaakte vrouw. Nieuw licht op het feminisme**. Hij is alles behalve enthousiast over hoe machtige hoogopgeleide vrouwen er alleen maar naar streven om net zulke rotzakken te worden als hun mannelijke ‘collega’s’, en pleit voor een feminisme vanaf de basis. Want dat de vrouw nog steeds niet als volledig gelijkwaardig aan de man wordt beschouwd, daar heeft hij geen twijfel over. Hij haalt de beginzin uit Simone de Beauvoir’s *De Tweede Sekse* aan, “je niet als vrouw wordt geboren, maar tot vrouw wordt gemaakt”, en wil laten zien dat vrouwen dit tegenwoordig onder het mom van feminisme ten opzicht van elkaar doen.

– **Vrije uitloop** is de tweede gedichtenbundel van Saskia Stehouwer. Met haar

debuut *Wachtkamers* won ze de C. Buddingh'-prijs 2015. De titel nu verwijst naar de (beperkte) levensruimte die kippen hebben, en daarmee naar de bewegingsruimte van mensen, afhankelijk van hun achtergrond. Op de achterflap staat dat de bundel een pleidooi is voor een open en minder arrogante houding ten opzichte van andere mensen en de natuur. Hoe kan het contact tussen mensen en hun omgeving hersteld worden?

- *Dagen van schaamte* is de nieuwste thriller van *Lieneke Dijkzeul*, een verhaal over onmacht en eenzaamheid, vol psychologische spanning. Een geslaagde man met een prima carrière wordt op klaarlichte dag ontvoerd en opgesloten in een lege kamer. De plek komt hem bekend voor, hoewel hij er nooit is geweest. Van zijn ontvoerders moet hij er zelf achter komen waarom hij daar zit.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- Sinds begin december draait *A quiet passion* in de Nederlandse bioscopen, een film over het leven van de Amerikaanse dichteres *Emily Dickinson* (1830-1886). Ze schreef gedichten die haar tijd ver vooruit waren en die dan ook pas na haar dood op grote schaal gewaardeerd werden, waarschijnlijk mede omdat zij vrouw was. In de film zie je haar vanaf haar jaren als schoolmeisje tot aan haar latere jaren waarin ze een teruggetrokken bestaan leeft, bij haar ouders. Ze ervaart dat ze als vrouw geen rechten heeft, ziet het huwelijk als een gevangenis en zal niet trouwen. Het is een prachtige film die een goede indruk geeft van hoe haar leven er uit zou hebben gezien. Voor mensen die niet veel van de dichteres weten is het goed om van tevoren iets over haar te lezen om de film helemaal goed te kunnen volgen. Inleiding bij de film door de Nederlandse dichteres Elly de

Waard: http://www.ellydewaard.nl/levenenwerk.php?page_id=25250 Artikel in Opzij over de film: <https://www.opzij.nl/nl/artikel/46864/de-eerste-feminist-van-amerika.html>

- T/m 12 februari is in het Gemeentemuseum Den Haag een overzichtstentoonstelling te

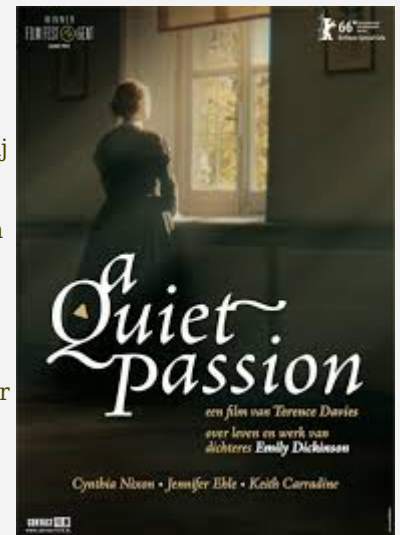

zien over de in Nederland vrij onbekende Amerikaanse kunstenares *Alice Neel* (1900-1984). Ze schilderde vooral portretten van mensen in haar omgeving, kinderen, minnaars, collega-kunstenaren en andere beroemdheden in kunstkringen. Zelf noemde ze zich 'verzamelaar van zielen'. Ze legde niet alleen het uiterlijk vast van haar 'model', maar ook diens stemming, onzekerheid en/of ijdelheid. Met haar expressieve schilderstijl werd ze inspiratiebron voor hedendaagse kunstenaressen als Marlene Dumas en Elisabeth Peyton. Haar leven is tumultueus verlopen: Cuba, psychiatrie, Spanish Harlem, Communistische partij, Upper West

Side, Andy Warhol, transseksuelen— ze heeft het allemaal meegemaakt. Haar werk geeft een fraaie dwarsdoorsnede van de 20e eeuwse Amerikaanse samenleving.

Meer info: <https://www.gemeentemuseum.nl/nl/tentoonstellingen/alice-neel>

- Op 7 januari gaat in theater Frascati in première de voorstelling *Sontag*, over de Amerikaanse filosofe, schrijfster

en politiek activiste Susan Sontag (1933 - 2004). Zij wordt gezien als een profeet van onze hedendaagse manier van leven. *Sontag* is geen biografie, maar een larger-than-life droomwereld, bevolkt door de demonen en iconen uit het werk van een van de meest spraakmakende denkers uit de 20ste eeuw. Susan Sontag kwam uit een Joods gezin en groeide op bij haar

grootouders. Ze bleek uitzonderlijk begaafd, rondde al jong school en universiteit af en promoveerde aan Harvard. Haar belangstelling was erg breed: kunst en kunstfilosofie, pornografie, homoseksualiteit, cultuur en politiek, feminisme, theater en ballet. Ze dichtte de kunst een belangrijke rol toe in de ontwikkeling van mensen. In 2004 overleed ze aan de gevolgen van de chemokuren die ze had ondergaan voor de verschillende soorten kanker die ze kreeg.

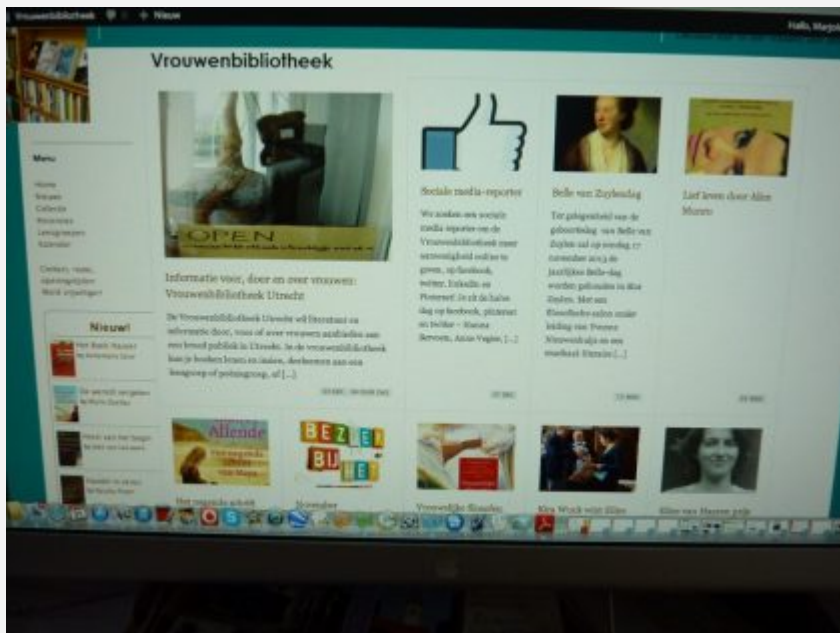
Meer info en speellijst: <https://www.frascati theater.nl/sontag> en <http://viarudolphi.nl/productie/sontag/>

- Tijdens een toernee door het land van 11 t/m 20 januari presenteren zich op verschillende Nederlandse en Vlaamse podia de dichters met hun genomineerde bundels die kans maken op de *VSB poëzieprijs*. Genomineerd zijn o.a. **Kwaadgesternte** van Hannah van Binsbergen, **Lichtmeters** van Ruth Lasters, en **Dichter, bokser, koningsdochter** van Delphine Lecompte. De bekendmaking van de winnende bundel en de prijsuitreiking zijn op 26 januari 2017 in het Grand Theatre in Groningen, tijdens de openingsavond van de **Poëzieweek 2017**. Het thema dit jaar is *Humor*.

Meer

info: <http://us14.campaign-archive2.com/?u=ec2207c0443f86105897c170a&id=59abdf7cd&e=%5BUNIQID> en <http://www.poezieweek.com>

Bibliotheek-nieuws

Tot onze grote spijt bleek dat het thema van onze wordpress-website sinds een paar maanden niet meer wordt onderhouden. Daardoor gaan verschillende 'onderdelen' steeds minder goed werken, zoals bijvoorbeeld het bijhouden van de kalender. We hebben daarom besloten een nieuw thema te kiezen en de website opnieuw vorm te geven, waarbij we de punten, waar we niet zo tevreden mee waren, hopen te kunnen verbeteren. Het is voor m.n. Jonna weer een hele klus om een ander te installeren en om te zetten van oud naar nieuw. Even hebben we gedacht dat het rond de jaarwisseling klaar zou zijn, maar dat gaat niet lukken. Het zal ergens in de komende weken worden. Wij waren zelf heel tevreden met de oude en kregen er geregeld

complimenten over. We hopen dat de nieuwe website straks net zo goed gaat bevallen.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Overal vogelzang van Evie Wyld, *Kleine helden* van Almudena Grandes, *Contouren* en *Transit* van Rachel Cusk, *Ritueel* en *Eindspel* van Isa Maron, *Die van hiernaast* van Yewande Omotoso,

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/05/juliana-vorstin-in-een-mannenwereld-door-jolande-withuis/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/22/ritueel-en-eindspel-door-isa-maron/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/28/zeven-soorten-honger-door-renate-dorrestein/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2016/12/30/jij-zegt-het-van-connie-palmen-gelezen-door-de-leesgroep/>

De leenbijdrage voor 2017 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2017'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 31 december 2016

Februari (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

 Het is poëzieweek deze week, de Gedichtendag is al voorbij en de VSB-poëzieprijs, voor de beste Nederlandstalige bundel van het afgelopen jaar, is woensdag gewonnen door Hester Knibbe voor haar bundel **Archaisch de dieren**. De uitreiking vond plaats in Rotterdam, de stad waar ze vorige week toevallig ook de nieuwe stadsdichter werd. Uitgever de Arbeiderspers schrijft over de bundel: "Knibbe krabt waar de lak bladdert. *Archaisch de dieren* gaat over schuld, schaamte en andere ongemakkelijke emoties, maar ook over vitaliteit in alle gedaanten. De mens wordt nog steeds geregeerd door zijn reptielhersen, hoogstens voorzien van een vernisje gedragscodes". En toch, zegt de jury, gaat het "om alles wat ons menselijk maakt: liefde, twijfel, angst en de wil tot weten die ons uit het paradijs verjoeg"

Hester Knibbe is geboren in 1946 en woont sinds 1972 in Rotterdam. Ze was klinisch-farmaceutisch analiste in een ziekenhuisapotheek aldaar. In 1982 debuteerde ze met de bundel *Tussen gebaren en woorden*. Daarna zijn er van haar nog een tiental bundels verschenen. Met haar werk won ze al eerder prijzen, waaronder de Herman Gorterprijs voor haar bundel *Antidood*. Belangrijke thema's in haar werk zijn de vergankelijkheid, het verlies van een kind en, zoals de jury destijds

schreef "bovenal het besef dat van al wat is uiteindelijk slechts een verhaal overblijft" en "Haar gedichten worden gekenmerkt door eigenzinnige observaties. Ze kijkt naast het algemene om het bijzondere te zien, legt nieuwe, onverwachte verbanden en toont een diepgaande interesse in vroegere culturen....Vaak lijkt ze haar eigen wezen te verkennen via de vereenzelviging"

Meer over Hester Knibbe en *Archaisch de*

dieren o.a.: <http://www.vsbpoezieprijs.nl/zoeken.php?zoeken=true&term=hester%20knibbe&id=170>

In een week van herdenkingen rond de bevrijding van Auschwitz is een portret uitgebracht van een onconventionele vrouw, de eerste vrouwelijke dirigent van een professioneel orkest. Toni Boumans schreef **Een**

schitterend vergeten leven. *De eeuw van Frieda Belinfante*. Geboren in 1904 in Amsterdam, met een joodse vader die pianist en muziekschooleigenaar was, begon ze 9 jaar oud met celloles, trad vanaf haar 16e op voor publiek en speelde later

 bij verschillende orkesten. Pas als dertiger lukte het haar, heel ongebruikelijk in die tijd, om te gaan dirigeren, wat haar passie bleek te zijn. Ze begon bij een jeugdorkest, een paar jaar later een eigen orkest en ze won een dirigentenconcours. De oorlog doet haar haar orkest opheffen, ze sluit zich aan bij het kunstenaarsverzet en vlucht in 1943 na meedoen aan een geslaagde aanslag op het bevolkingsregister naar Zwitserland. Als ze na de oorlog terugkomt in Nederland raakt ze, mede omdat ze als vrouw niet aan het dirigentenwerk komt, al snel gedesillusioneerd en emigreert naar Californië om daar opnieuw te beginnen. Ze geeft (muziek)les aan de universiteit, speelt in Hollywood en vanaf 1954 leidt ze als eerste professionele vaste vrouwelijke dirigent ter wereld het Orange County Philharmonic Orchestra, waar ze bewonderd wordt. Toch wordt in 1962 het orkest opgeheven en Frieda Belinfante wordt ontslagen. Zelf vermoedde ze dat haar leven als een lesbienne hier een rol bij heeft gespeeld. Ze had vanaf haar 16e meerdere relaties met vrouwen gehad, wat ze vaak beter geheim kon houden i.v.m. haar werk. Naar haar ontslag heeft ze niet meer gedirigeerd, alleen nog les gegeven.

Tijdens het maken van een documentaire van een andere Nederlandse kunstenaar en verzetsstrijder ontmoet Toni Boumans

Frieda Belinfante. Pas een paar maanden voor haar dood in 1995 stemt ze in met een documentaire over haar leven. De documentairemaakster spreekt een week intensief met de ernstig zieke maar openhartige en levendige vrouw. Helaas heeft die de documentaire, ...*maar ik was een meisje*, zelf niet meer kunnen zien. Omdat Toni Boumans vond dat zij zoveel niet had kunnen vertellen, besloot ze, als ze met pensioen was en genoeg tijd zou hebben, een biografie te schrijven met een vollediger beeld van het bijzondere leven van Frieda Belinfante met alle nuances en achtergronden. Uitgebreidere artikelen zijn te vinden in o.a. Trouw en bij de VPRO, interviews met Toni Boumans op radio (kunststof) en tv (podium PW).

Onlangs uitgebrachte titels:

- De Zuid-Afrikaanse Antjie Krog is deze week in Nederland om haar nieuwe bundel **Medeweten** te presenteren. In de uitgebreide bundel zouden alle thema's uit haar eerdere werk samenvloeien: vrouw-zijn, ouder worden, de worsteling met ongelijkheid en racisme in haar Zuid-Afrika en verhouding tussen mens en universum. Zie

ook: <http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/01/26/antjie-krog-in-de-poezieweek/>

 - De Utrechtse Ellen Deckwitz heeft haar 3e bundel, **De blanke gave** bij een andere uitgever laten verschijnen. Ook heeft ze meer tijd genomen voor deze nieuwe bundel, waarin je wordt ondergedompeld in een wereld waar het water opruikt... Critici zeggen dat het haar gedichten goed heeft gedaan. Vorm en inhoud zijn beter op elkaar afgestemd.

- Poëziedebuten van de laatste tijd: *Wachtkamers* van Saskia Stehouwer "een fraai debuut (8weekly), *Deze zachte witte kamer* van Runa Svetlikova, "een eigenzinnige en intelligente zoektocht" (Parool), *Halfrust* van Pauline Pisa, een heldere poëtica en een theatrale voordracht (Literatuurhuis)

- **Rivka** van Femmetje de Wind gaat in grote lijnen over de dubbelzinnigheid Joods/niet Joods. Rivka is na de oorlog geboren in een gezin met een Joodse vader die de oorlog altijd met zich mee droeg. Ze is zich scherp bewust van haar Joodse wortels, terwijl ze niet echt Joods is. Op zoek naar antwoorden over haar identiteit en geschiedenis reist ze naar Israël. De mooi schilderende roman geeft een goed beeld van de 2e generatie Holocaust-slachtoffers, opgezadeld met een verleden dat ze niet hebben meegemaakt, maar indirect toch ook van hen is.

- Omroep Fryslan noemt het de Da Vinci Code van Friesland, een meesterlijke fact-thriller. Op een

 kerkje in Hindeloopen ontdekte een Friese wetenschapper symbolen die de terpen in Friesland zouden verbinden met de pyramides van Gizeh en Stonehenge in Engeland. Hij ging verder op zoek, vond allerlei eeuwenoude geheimen en benaderde schrijfster Henriëtte Hemmink om naar aanleiding van zijn ontdekkingen te kijken hoe ze een en ander in een mooi verhaal konden verpakken. Het is *Het geheim der eersten* geworden, spannend en fascinerend, zeker voor Friesland-liefhebbers en -sters.

Activiteiten in Utrecht en omgeving:

- Van 14 tot 21 februari wordt voor de 4e keer extra aandacht besteed aan 'het korte verhaal'. Het begint met de uitreiking van de JMA Biesheuvelprijs, een jaarlijkse prijs voor de beste Nederlandstalige verhalenbundel. De uitreiking is tegelijk de aftrap van de **Week van het Korte Verhaal**. Op vrijdagavond 20 februari organiseert Savannah Bay een avond in dit kader met meerdere gasten. Schrijfster Sanneke van Hasselt zal de avond presenteren. Zij introduceert het werk van een andere korte verhalenschrijfster, Manon Uphoff, die op haar beurt een lezing zal geven over en van het werk van Sanneke. Meer info: http://savannahbay.nl/index.php?agenda_id=249&pageid=7 en http://www.jmabiesheuvelprijs.nl/?page_id=4

- De Vrije Academie is een landelijk educatief instituut dat actief is in het verzorgen van onderwijs voor volwassenen op het gebied van kunst en cultuur. Het verzorgt regelmatig studiedagen door het hele land. Dit voorjaar is dat o.a. een **kennismaking met belangrijke vrouwelijke denkers uit de geschiedenis** Door Frederique Petit. Hoe kijken zij tegen de wereld aan? En verschilt hun blik van die van hun mannelijke collega's? Daarnaast een studiedag over **Camille Claudel** door Karin Haanappel n.a.v. het verschijnen van haar biografie over Camille. Er wordt ingegaan op de "vraag wie deze geniale beeldhouwster en raadselachtige vrouw nu eigenlijk was". Beide studiedagen vinden plaats in verschillende steden. De start is in februari in Amsterdam, in maart resp. april is Utrecht aan de beurt. Meer info: <http://www.vrijeacademie.nl/16/uitgebreid-zoeken/>

Bibliotheek-nieuws

- Sinds kort staat **onze catalogus online!** Voor ons een mijlpaal waar we heel blij mee zijn, een jaar nadat de vernieuwde website het web op ging. Met veel dank aan Jonna! Op dit moment staan er 4.500 boeken in. Dat zijn ze nog lang niet allemaal. Langzaam zullen we meer boeken en allerlei gegevens over de boeken aanvullen. Fijn is dat we inmiddels een

aantal mensen zich aangemeld hebben die ons daarbij komen helpen de komende weken. Dank jullie wel!

- Regelmatig blijkt dat de vrouwenbibliotheek weinig bekend is in de stad (en daarbuiten), en daarnaast dat zodra mensen binnen stappen ze enthousiast zijn over de ruimte en de collectie. Graag zouden we daar verandering in brengen met meer **PR**. Wie zou ons daarbij willen helpen? Met het maken van een folder, meer bekendheid via sociale media of anderszins? Of met het in mailchimp omzetten van onze nieuwsbrief? Als je er meer over wilt weten of je aan wilt melden, kun je contact opnemen via info@vrouwenbibliotheek.nl of 06-48498545.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Saturdayskinderen van Ayesha Harruna Attah, *De atlas van afgelegen eilanden* van Judith Schalansky, *Mystica met kromzwaard - Het opzienbarende leven van Jenny Merkus (1839-1897)* van René Gremaud e.a., *Als de padden schreeuwen* van Lineke Dijkzeul

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/01/08/dagpauwoog-door-eva-meijer/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/01/12/vervoering-door-shantie-singh/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/01/15/de-goede-minnaar-door-steinunn-sigurdardottir/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/01/19/amerikanah-door-chimamanda-ngozi-adichie/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/01/25/bloedlijn-door-corine-hartman/>

De leenbijdrage voor 2015 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v. naam en 'leenbijdrage 2015'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 31 januari 2015

Gedichtendag, poëzieweek en VSB poëzieprijs

De poëzieweek opent dit jaar op 29 januari met de Gedichtendag, hét poëziefest van Nederland en Vlaanderen. Ruim 200 activiteiten worden in heel Nederland en Vlaanderen georganiseerd door scholen, bibliotheken, culturele instellingen en particulieren.

Het motto van de Poëzieweek 2015 is **Met zingen is de liefde begonnen**. Niemand beter dan een dichter kan de complexiteit van de liefde bezingen: teder of vol passie, prille vlinders of reeds vertrouwdte warmte, dromerige vreugde of hartverscheurend liefdesverdriet. Van middeleeuwse troubadours over rederijkers tot hedendaagse dichters. Veel

poëzieactiviteiten zullen rond dit thema plaats vinden. Ilja Leonard Pfeijffer schreef het Poëziegeschenk bij het thema van de Poëzieweek, *Giro giro tondo, een obsessie*.

Informatie over de activiteiten in Nederland en Vlaanderen: <http://www.poezieweek.com/activiteiten.html>

Op de avond voorafgaand aan gedichtendag, vandaag dus, vindt de uitreiking plaats van de jaarlijkse vsb poëzieprijs, dé prijs voor Nederlandstalige poëzie uitgereikt aan de beste Nederlandstalige dichtbundel van het voorgaande jaar. Afgelopen weken zijn de 5 genomineerden op toernee door het land geweest. Ze presenterden hun bundels op verschillende podia. Genomineerde bundels van vrouwelijke poëten zijn dit jaar ***Ik trek mijn species aan*** van *Sasja Janssen* en ***Archaisch de dieren*** van *Hester Knibbe*. Aan beide bundels en hun schrijfsters is een uitgebreide pagina gewijd op de website van de poëzieprijs, met een paar gedichten.

Voor Sasja Janssen zie: <http://www.vsbpoezieprijs.nl/content?id=173>

Voor Hester Knibbe zie: <http://www.vsbpoezieprijs.nl/content?id=170>

Mirjam Van hee en Maria Barnas wonnen de VSB poëzieprijs niet.

Aan de vooravond van Gedichtendag gisteren en van de poëzieweek vond afgelopen woensdag de uitreiking plaats van de **VSB poëzieprijs**, de belangrijkste Nederlandse poëzieprijs. Er waren 5 genomineerden, onder wie *Miriam Van hee* met de bundel ***Ook daar is het licht*** en *Maria Barnas* met ***Ja ja de oerknal***. Zij deden het goed in de peilingen, maar werden door de jury, die van engagement gecharmeerd leek, uiteindelijk toch niet verkozen.

Op de site van de VSB poëzieprijs is voor iedere genomineerde een uitgebreide pagina te lezen met commentaar, gedichten, een (literaire) biografie en een interview. De moeite waard om te lezen en te bekijken.

Over Miriam Van hee: <http://www.vsbpoezieprijs.nl/nominaties?id=148>

Over Maria Barnas: <http://www.vsbpoezieprijs.nl/nominaties?id=144>

citaten uit het juryrapport over beide dichters:

“Van hee vindt een evenwicht tussen betrokkenheid op de wereld en individueel verlies, tussen oog voor de grote geschiedenis en intimistische waarneming. Met veel precisie en nuance roept ze zowel de gruwelen in Oost-Europa als de landschappen en mensen uit haar eigen jeugd op. Ze vraagt zich telkens op een subtiele manier af hoe zich daartegenover te verhouden. Deze dichteres is een vuurpijl: ze verlicht niets maar herinnert ons eraan dat het licht bestaat.”

‘Jaja de oerknal’ is een introspectieve bundel over gevoelens en gewaarwordingen (angst, herinneringen, de creatieve vonk) die niettemin een schat aan beschrijvende observaties en waarnemingen biedt. Het taalgebruik is trefzeker, beheerst en soepel en volgt elegant de grenzen tussen wat gezegd en benoemd wordt, en wat verzwegen of impliciet blijft. De afzonderlijke gedichten bestrijken een groot scala aan vormregisters maar vormen samen een thematische en

stilistische eenheid. De beelden zijn krachtig, suggestief maar nooit obligaat-symbolisch

Er was ook een soort schaduwjury van de VPRO, leden van het VSB Poëziepanel 2014. Die kozen massaal voor de bundel van Miriam Van hee. Hoe waren zij tot hun oordeel gekomen? Er waren vijf heel verschillende dichters, de genomineerden van dit jaar. Van de exotische Antoine de Kom tot de meer conservatieve Miriam Van hee, van de populaire Maria Barnas tot de experimentele Micha Hamel - en dan nog een stapje verder, naar het ontzettend avant-gardistische werk van F. van

Dixhoorn. Mirjam Van hee kreeg 4 stemmen, en Maria Barnas 1. Citaat over Mirjam Van hee: *'Toegankelijk, intiem en een eenvoud in taalgebruik waarmee de moeilijkste onderwerpen schijnbaar moeiteloos worden weergegeven.'*

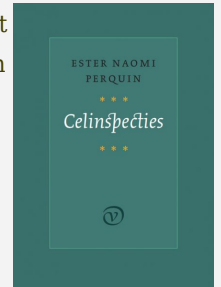
Ergens las ik over de winnende bundel: *'Bah, consensuswinnaar'*.

Zou dat bij een van de dames anders zijn geweest?

Maart (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Februari was een drukke literaire vrouwenmaand. Eerst in dichterlijke zin: *Ester Naomi Perquin* won met haar 3e bundel **Celinspecties** de VSB Poëzieprijs 2013 (zie ook vorige brief), en de veelzijdige dichter en schrijfster Anne Vegter, wiens maatschappelijk engagement steeds sterker wordt, werd voor 4 jaar benoemd tot eerste vrouwelijke dichter des Vaderlands. Ze lijkt vooral ook aandacht te hebben voor wat er tussen mannen en vrouwen misgaat, "waarover het lastig dichten is, maar het kan wel". En ze wil met poëtische taal, die voortkomt uit vrijheid, zorgen voor verwarring in ons denken en ons uit ons economisch taalgebruik halen. Ze zal gaan optreden in wegbezuinigde cultuurcentra en hoopt jongeren online les te kunnen geven in het schrijven van poëzie. Het klinkt heel prettig ambitieus.

Verder is veel aandacht geschonken aan een aantal boeken, waaronder het nieuwe boek van *Christine Otten* **Om adem te kunnen halen** over haar leven met een depressieve vader. Hoe het haar heeft beïnvloed in haar jeugd en later, tot vlak voor zijn dood. Het belooft bijzonder te zijn en er zal in een volgende nieuwsbrief en op de site een recensie over verschijnen. Hetzelfde geldt voor Renate Dorrestein die in "De blokkade" haar eigen nooit verwachte writer's block heeft onderzocht, uit noodzaak en later nieuwsgierigheid. Ze schreef een jaar lang geen letter fictie, en kwam via de schrijfcrisis weer bij zichzelf terug om daar de blokkade op te lossen.

Op valentijnsdag verscheen een soort magnum opus, "**1001 vrouwen uit de Nederlandse geschiedenis**" onder redactie van *Els Kloek*. Het is een monumentaal boek met verhalen over beroemde, beruchte maar ook vergeten vrouwen uit onze historie: schrijfsters, kunstenaresses, avonturiersters, abdisen, zakenvrouwen en meer. Tegelijk met het uitkomen van het boek is ook een tentoonstelling geopend waar de verhalen met bijzondere afbeeldingen, geschriften en objecten tot leven worden gebracht. En ook is er een stadswandeling in Amsterdam die bij de tentoonstelling eindigt. (meer info: www.1001-vrouwen.nl)

Maart is de maand van de jaarlijkse **internationale vrouwendag**. 105 jaar geleden demonstreerden in New York op 8 maart voor het eerst duizenden vrouwen, vooral textielarbeidsters voor 'brood en rozen', niet alleen om te overleven maar ook voor een betere kwaliteit van hun leven en dat van hun kinderen. In de jaren erna volgden in Europa allerlei vrouwenbijeenkomsten. De eerste Nederlandse vrouwendag vond plaats op 12 mei 1912, georganiseerd door de Sociaal-Democratische vrouwenclubs. Sindsdien organiseren allerlei groepen vrouwen activiteiten in het hele land. Wie iets zoekt, kan terecht op www.internationale-vrouwendag.nl

In de week voor 8 maart schenkt Cultura 24 met het thema **Vrouwen in de kunsten** aandacht aan weerbarstige, eigenzinnige en tegendraadse vrouwen in de Nederlandse en internationale kunst. Hoogtepunten uit de programmering zijn : *Marina Abramovic* en haar *the artist is present*, een film over dichteres *M. Vasalis* n.a.v. de biografie die in 2010 over haar is verschenen, (stem)kunstenaressen en performer *Moniek Toebosch* in *Wie ik was voordat ik was*, een documentaire over violiste *Janine Jansen* en optredens van verschillende zangeressen.

In de bibliotheek combineren we vrouwendag met de vrijwilligersdag **NL doet** op zaterdag 16 maart. Van 10.30u tot 15u gaan we, naast de jaarlijkse boeken-voorjaars-schoonmaak, aan de slag met het uitnodigender maken van de ruimtes, binnen en buiten. Aansluitend, vanaf 15u, verwelkomen we op de thee/koffie/borrel iedereen die (vrijwillig) bijdraagt aan de activiteiten van de vrouwenbibliotheek, voor onderlinge uitwisseling en kennismaking. Ook andere belangstellenden zijn van harte welkom om rond te kijken, boeken te lenen, mee te doen e.d.

Van 16 tot 24 maart is het *boekenweek*. Dit jaar is het thema **Gouden tijden, zwarte bladzijden**, over zowel de roemrijke kanten als de schaduwzijden van ons vaderlands verleden, over dilemma's en nuances. In de literatuur zijn de verschillende kanten van de geschiedenis veelvuldig terug te vinden, zowel de grote gebeurtenissen als de kleine persoonlijke belevenissen. En dan blijkt dat de geschiedenis vaak niet zwart-wit is, en het verschil tussen goed en fout soms niet zo groot. Enkele voorbeelden uit de bibliotheek: **Hoe duur was de suiker?** van *Cynthia McLeod*, **Het pauperparadijs** van *Suzanna Jansen* en **Vrij man** van *Nelleke Noordervliet*. Er verschijnt een bundel, met de titel **Gouden tijden, zwarte**

bladzijden, waarin bijdragen zijn verzameld van diverse Nederlandse auteurs en andere bekenden over hun eigen zonnige en donkere herinneringen.

Onlangs uitgebrachte titels:

- In haar debuutroman **Het eeuwige volk kent geen angst** schrijft *Sjani Bojandjoe* over 3 vrouwen in het Israëliësche leger. Afkomstig uit een dorp vlakbij de grens met Libanon is hun dienstitijd in het leger een combinatie van wachten en af en toe een traumatische ervaring. Geïnspireerd door haar eigen ervaring heeft *Sjani Bojandjoe* een fictief verhaal geschreven dat laat zien waar Israëliësche meiden rond hun 18e allemaal gedwongen mee te maken krijgen. De 'lenige pubertaal' die ze gebruikt sluit daar prima op aan. Ze uit tussen de regels door een hoop kritiek, maar dat past bij de leeftijd van de 3 meisjes. Zelf wordt ze er niet graag op aangesproken. "Ik ben bezig allerlei dingen in mijn eigen leven te weten te komen, mijn mening verschilt nog elke dag," zegt ze in een interview. Eigenlijk benadrukt dat vooral de ingewikkeldheid van het Midden-Oosten-probleem.

- Trouw geeft een 10-delige serie uit met geselecteerde Nederlandstalige poëzie, 4 van de 10 van vrouwelijke dichters. Na *Judith Herzberg* was er dit weekend in de bijlage aandacht voor **Eva Gerlach**, en *Ester Naomi Perquin* en *Ida Gerhardt* volgen nog. Het zijn mooie bundeltjes die een goede indruk geven van het werk van de betreffende dichteres.

- Van *Wisława Szymborska* is een jaar na haar overlijden de bundel **Zo is het genoeg** uitgebracht, nagelaten gedichten die nog ergens in een la lagen, nog heel levendig en deels onaf. Aan de bundel is de documentaire toegevoegd die *John Albert Jansen* van haar maakte na het winnen van de Nobelprijs. Ze is dan 86 jaar.

- Een heel ander nagekomen werk is **Kleren maken de vrouw** van *Hella Haasse*. Ze schreef het een jaar voor haar debuut *Oeroeg*, in 1947. Er is één uitgave van geweest en daarna zelden meer besproken, maar omschreven als een soort oefenboek, een soort zomerzothednostalgie uit de jaren vlak na de oorlog, waarin het leven van jonge dames van toen beschreven wordt.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- 23 maart wordt de **31e nacht van de poëzie** gehouden in het Media Plaza van de Jaarbeurs. Een nacht lang zullen allerlei dichters optreden als *Charlotte Mutsaers*, *Kira Wuck*, *Ellen Deckwitz*, *Elly de Waard*, *Lies van Gasse* e.a. Er zullen ook muzikale optredens zijn van o.a. *Corrie van Binsbergen* en *Tjitske Jansen*

- **Rebelse vrouwen** is een muzikale theatervoorstelling over moedige vrouwen die zich hebben verzet tegen hun slavenleven. Het zijn de levensverhalen van drie slavinnen uit het Nederlands overzeese verleden, verbonden aan een verhaal van moderne slavernij in de hedendaagse prostitutie. Na afloop van de voorstelling in de Stadsschouwburg op 16 maart is een nagesprek met de actrices.

- Vanaf 3 maart is in het Museum voor Moderne Kunst Arnhem de tentoonstelling te zien **Female Power**. Eind jaren '60, begin jaren '70 begon het idee te groeien dat er ooit een samenleving zou hebben bestaan waarin vrouwen een belangrijke, aan mannen gelijkwaardige positie hadden. Er werd een verband gelegd met de prehistorische vruchtbaarheidsbeeldjes en de verering van de (moeder)godin. Hierdoor geïnspireerd maakten Amerikaanse en Europese kunstenaressen, zoals *Louise Bourgeois*, beelden waarin de vrouwelijke kracht werd gevierd en waaraan vrouwen zich op een positieve manier konden spiegelen. De laatste jaren interesseren kunstenaars zich opnieuw voor 'vrouwelijke kracht' en bezoeken gemeenschappen waar die kracht 'geleefd' wordt, of ze verdiepen zich in de rol van vrouwelijke spiritualiteit. Werken uit beide stromingen worden bij deze tentoonstelling gecombineerd. Gelijktijdig met "Female Power" vinden allerlei activiteiten en samenhangende tentoonstellingen plaats. (meer info: www.mmkarnhem.nl)

- In het Groninger museum opent op 23 maart **Vrouwen van de revolutie**. De tentoonstelling belicht de centrale rol van een aantal Russische kunstenaressen aan het begin van de 20e eeuw, waaronder *Alexandra Exter*, *Natalja Gontsjarova*. In vergelijking met andere avant-garde bewegingen waren in Rusland opvallend veel vrouwen als kunstenaar actief. Ze stonden op gelijke voet met hun mannelijke collega's en werkten veel samen, in de overtuiging dat ze met hun werk een bijdrage konden leveren aan een klassenloze en rechtvaardige maatschappij.

- Deze maand is de Nederlandse film **Karsu** van Mercedes

Stalenhof in première gegaan. Het is een intiem portret van de toen 17-jarige (nu 22) Turkse Karsu Dönmez. Ze is als singer-songwriter begonnen in het restaurant van haar ouders, maar reist inmiddels het hele land en heel Europa door om concerten te geven, tot aan Carnegie Hall in New York toe. Ze brengt vol passie haar eigen liedjes ten gehore en speelt een mix van pop en jazz, met soms Turkse invloeden. Haar debuutalbum heet *Confessions*.

- Nog t/m 17 maart is **Hidden Series** van *Danielle Kwaaitaal* te zien in museum De Fundatie.

Er zijn veel nieuwe boeken in de bibliotheek:

Maanlicht van Hella Haasse, *De rouwclub* van Vrouwkje Tuinman, *Alle bessen kun je eten* van Gemma Venhuizen, *De hormoonfabriek* van Saskia Goldschmidt, *Help* van Alix Ohlin, *Het hart van de familie* van Zeruya Shalev, *Aung San Suu Kyi, strijd voor de vrijheid in Birma* van Jesper Bengtsson, *Dorst* van Esther Gerritsen, *De kronkelpaden van het geheugen* van Kristien Hemmerechts, *Lage streken* van Herta Müller, *Lief leven* van Alice Munro, *Bitter avontuur* van Renate van der Zee, *Perfecte moeders bestaan niet* van Diana Koster en *1001 vrouwen* van Els Kloek.

Niet eerder genoemd, maar al langer aanwezig: *Gevaarlijke vrouwen* van Beatrice de Graaf en *Wilhelmina Bladergroen, vrouw in de eeuw van het kind* van Mineke van Essen. (met wederom dank aan de betrokken uitgeverijen)

De leenbijdrage voor 2013 is vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op ING banknr 9266995 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2013'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 25 februari 2013